

Kysymyksiä ja vastauksia

Tutkimuksen toteuttaminen

Mitä metsäsuhteella tarkoitetaan ja miksi sitä tutkitaan?

Metsäsuhdetutkimus on tieteellistä tutkimusta ihmisten ja metsän välisestä suhteesta.

Ihmisen metsäsuhde rakentuu useista elementeistä, esimerkiksi yhteisöllisten ja yksilöllisten kokemusten ja muistojen lisäksi tiedoista, taidoista ja tunteista. Metsäsuhdetutkimus nostaa esiin metsäsuhteiden kirjoa sekä metsäsuhteiden syntyyn ja muodostumiseen vaikuttavia tekijöitä.

Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -tutkimushanke tuottaa tutkittua tietoa metsäsuhteista yhteiskunnan käyttöön ja siten lisää ymmärrystä ihmisen ja metsän vuorovaikutuksesta.

Tutkimushankkeessa tarkastellaan yksittäisten kansalaisten metsäsuhteiden lisäksi myös instituutioiden metsäsuhteita ja niiden vuorovaikutusta.

Ketkä tutkivat metsäsuhteita?

Ihmisen suhdetta metsään tutkii Suomessa laaja joukko eri tieteenalojen tutkijoita. Monitieteisiin tutkimushankkeisiin osallistuu myös taiteentekijöitä. Esimerkiksi metsäsuhdetutkimusverkoston tapaamiseen syksyllä 2020 osallistui 34 tutkijaa 26 tutkimushankkeesta ja seitsemästä yliopistosta ja tutkimuslaitoksesta. Tutkimushankkeiden rahoittajina on useita eri säätiöitä, kuten Koneen Säätiö, Metsämiesten Säätiö ja Nesslingin Säätiö. Käynnissä olevia metsäsuhdetutkimushankkeita on listattu Metsäsuhteita-verkkosivustolle: <https://metsasuhteita.fi/tutkimus/verkosto/>

Millaista asiantuntemusta Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -tutkimushankkeen tutkijat edustavat?

Oman asiantuntemuksen ja tutkijaposition tunnistaminen ja esille tuominen on kvalitatiivisessa tutkimuksessa keskeinen osa tutkimusetiikkaa ja tutkimusotetta.

Kaikki kolme Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -tutkimushankkeen tutkijaa ovat työskennelleet metsään liittyvissä tehtävissä. Kahdella tutkijalla on myös metsäalan tutkinto. Tutkijoilla on monipuolista asiantuntemusta myös filosofian, folkloristiikan, metsähistorian ja -kulttuurin, museoalan ja yhteiskuntatieteiden alalta. Tutkijoiden taustoista kerrotaan enemmän hankkeen verkkosivulla: <https://metsasuhteita.fi/tutkimus/ihmiset/>

Tutkimusmenetelmät ja -aineistot

Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -tutkimushankkeen osatutkimukset toteutetaan kvalitatiivisella tutkimusotteella. Mitä se tarkoittaa?

Ihmisen käyttäytymisen syvälinen ymmärtäminen edellyttää kvalitatiivista eli laadullista tutkimusotetta. Kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä ja -aineistoja käytetään eri tieteenaloilla. Kvalitatiivisen tutkimuksen kautta on mahdollista tutkia aiheita ja ilmiöitä, joita kvantitatiiviset eli määrälliset menetelmät eivät tavoita.

Ihmisen moniulotteisen metsäsuhteen tutkimus edellyttää kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä. Keskeinen tutkimusaineistomme muodostuu metsäammattilaisten ja metsänomistajien avoimista teemahaastatteluista. Lisäksi hyödynnämme mm. laajan, kaikille suomalaisille suunnatun Suhteeni metsään -kirjoituskeruun aineistoa.

Miten tutkimusaineistoja säilytetään ja käytetään?

Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -hankkeen tutkimusaineisto sisältää yksittäisten ihmisten henkilökohtaisia kokemuksia ja tietoja.

Aineistojen säilyttämisessä, käyttämisessä ja julkaisemisessa noudatetaan Helsingin ja Itä-Suomen yliopiston, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran ja Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita, joiden lähtökohtana aina on tietoja luovuttaneiden henkilöiden suojaus ja turvallisuus. Tutkimushankkeen toteutus ja aineistoon liittyvät linjaukset, mm. tietosuojaseloste on hyväksytty Itä-Suomen yliopistossa ja se on pyydettyäessä nähtävissä.

Tutkimushankkeen haastatteluaineistot ovat hankkeen ajan tutkijoiden hallussa ja hankkeen päätyttyä ne tallennetaan tutkittavien suostumuksella Suomen Metsä museo Luston kokoelmiin. Suhteeni metsään -kirjoituskeruun vastaukset on tallennettu Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoon.

Tutkimuksen vaikuttavuus

Miksi metsäsuhtetutkimus on tärkeää?

Ihmisen metsäsuhde rakentuu useista elementeistä, esimerkiksi yhteisöllisten ja yksilöllisten kokemusten ja muistojen lisäksi tiedoista, taidoista ja tunteista. Metsäsuhtetutkimus tekee näkyväksi metsäsuhteiden kirjoa sekä metsäsuhteiden syntyyn ja muodostumiseen vaikuttavia tekijöitä.

Tutkimustietoa metsäsuhteista tarvitaan, jotta yhteiskunnan eri toimijat pystyvät havaitsemaan metsiin liittyviä, vaikeasti tunnistettavia heikkoja signaaleja ja yhteiskunnallisia kehitystrendejä sekä paremmin ymmärtämään muutoksia ja reagoimaan niihin.

Julkisessa keskustelussa metsän erilaiset arvot ovat usein ristiriidassa. Millaisia metsiin liittyviä arvoja Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -tutkimushanke edustaa?

Metsiin liitetään erilaisia arvoja, joita voidaan luokitella itseisarvoiksi tai välinearvoiksi, ihmiskeskeisiksi tai luontokeskeisiksi arvoiksi. Metsäsuhteet ovat moniarvoisia ja -tavoitteisia. Ihmisten metsäsuhteissa ilmenevät tavoitteet ja arvot voivat siten olla keskenään ristiriidassa.

Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -tutkimushankkeessa ollaan kiinnostuneita siitä, millaisia arvoja ihmiset liittävät metsiin ja miten arvoasetelmat syntyvät. Tutkimuksemme tavoitteena on tutkia metsäsuhteiden kirjoa ja metsäsuhteiden taustalla olevia vaikutteita.

Tutkimushankkeessamme tavoitteena ei ole metsiin liittyvien eettisten normien määrittäminen ja soveltaminen tai ympäristöeettisen ohjeistuksen tuottaminen. Tutkimuksemme on luonteeltaan asioiden olemassaoloa tutkivaa perustutkimusta.

Onko metsäsuhtetutkimus vallankäytön väline?

Metsäsuhteet voivat olla myös valtasuhteita ja siten metsistä käytävä keskustelu ja niihin liittyvä päätöksenteko usein sisältää erilaisia valtaelementtejä. Metsiin liittyvä valta ja vallankäyttö on yksi metsäsuhtetutkimuksen tutkimuskohde.

Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -tutkimushankkeen yksi tavoite on tutkia ja tehdä näkyväksi eri toimijoiden tapoja suhtautua metsään ja puhua metsistä.

Tutkimuksen rahoitus ja ohjaus

Mitkä ovat tutkimushanketta rahoittavan Metsämiesten Säätiön tavoitteet tutkimushankkeen suhteen?

Tutkimushankkeen rahoittaja ei ohjaa tutkimusta. Tutkimustulokset ovat vapaasti kaikkien käytettävissä. Tutkimustulokset tarjoavat erityisesti tietoa kaikille toimijoille, jotka ovat kiinnostuneita metsäalan muutosten ennakkoinnista, heikoista signaaleista ja sopeutumisesta tulevaisuuden muutoksiin.

Metsämiesten Säätiön rahoituksessa on kuusi painopistealuetta, joista yksi on metsäsuhde ja -kulttuuri. Säätiön näkemyksen mukaan metsäkulttuuri auttaa ymmärtämään metsäalan nykytilaa ja lisää alalla toimivien hyvinvointia. Säätiön näkökulmasta metsäsuhteessa ja -kulttuurissa keskeistä ovat:

- Suomalaisen metsäsuhteen ymmärtäminen ja hyödyntäminen alan kehittämisessä
- Elinvoimainen ja monipuolinen metsäkulttuuri alan vetovoimatekijänä
- Metsäkulttuuriperinnön säilyttäminen ja esilletuonti.

Metsämiesten Säätiön strategia, rahoitusstrategia ja apurahamyönnöt ovat nähtävillä säätiön internet-sivuilla: mmsaatio.fi

Hankkeella on ohjausryhmä. Vaikuttaako se tutkimuksen tavoitteisiin?

Tutkimushankkeen ohjausryhmä on koottu tutkijoiden omasta aloitteesta. Ohjausryhmässä on metsä- ja luontoalan organisaatioiden ja yliopistojen edustajia. Tavoitteena on lisätä tutkimuksen ja käytännön välistä tiedonvaihtoa ja keskustelua. Keskustelu hyödyttää sekä tutkijoita että ohjausryhmän jäseniä. Tutkijat saavat tietoa siitä, millaiset kysymykset ja haasteet ovat ajankohtaisia metsiin liittyen eri aloilla. Ohjausryhmän jäsenet saavat puolestaan tietoa uusimmista tutkimuksista ja niiden tuloksista ja voivat hyödyntää tätä tietoa omilla aloillaan.

Onko metsäsuhtetutkimus tilaustutkimusta?

Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -tutkimushanke ei ole tilaustutkimusta. Tutkimushanketta rahoittaa Metsämiesten Säätiö, mutta se ei ole tilannut tutkimusta. Tutkimushanke on syntynyt kolmen yksittäisen tutkijan omasta ja huomattavan pitkäaikaisesta kiinnostuksesta aihepiiriä kohtaan.

Tutkimusidea ja -asetelma on kehitetty Itä-Suomen ja Helsingin yliopistoissa toimivien tutkijoiden yhteistyönä sekä yhteistyössä Suomen Metsä museo Luston kanssa. Hankkeen saama rahoitus mahdollistaa tutkijoiden irrottautumisen työstä kokopäiväiseen tutkimustyöhön.

Tutkimusta tehdään osana tiedeyhteisön normaalia tieteen tekemisen prosessia. Tieteen tekemiseen kuuluvat mm. avoimuus ja vertaisarviointi. Tutkimushankkeessa noudatetaan Itä-Suomen ja Helsingin yliopiston eettisten ohjeiden lisäksi Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan yhteydessä toimivan Tutkimuseettisen neuvottelukunta (TENK) ohjeita

(https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/lhmistieteiden_eettisen_ennakkoarvioinnin_ohje_2019.pdf).

(Tilaustutkimus on yliopistojen harjoittamaa liiketoimintaa, ja se on useimmiten toimeksiantajan tilaamaa soveltavaa tutkimusta tai heidän tuotteensa tuotekehitystyötä. Lisätietoa tilaustutkimuksesta:

<https://vastuullinentiede.fi/fi/julkaiseminen/tieteen-avoimuus-ja-tilaustutkimus>)

Miksi tutkimushankkeen esittely on Suomen Metsämuseo Luston verkkosivuilla?

Suomen Metsämuseo Lusto on Metsäsuhteet yhteiskunnallisessa muutoksessa -tutkimushankkeen tärkeä yhteistyökumppani. Lusto on työskennellyt metsäsuhde-käsitteen parissa vuodesta 2014 lähtien ja määritellyt strategiassaan vuonna 2018 tehtäväkseen museotoiminnallaan vahvistaa metsäsuhteita Suomessa. Lisätietoja www.lusto.fi

Lusto on metsäsuhdetutkimusverkoston toinen kotipaikka Itä-Suomen yliopiston ohella. Läheisen yhteistyön ja Luston metsäsuhdetutkimusta edistävän tavoitteen vuoksi Lusto on tarjonnut hankkeelle sekä laajemmin metsäsuhdetutkimukselle mahdollisuuden esittäytyä Luston verkkosivuilla. Lusto myös tallentaa kokoelmiinsa muiden metsäkultuuristen aineistojen ohella metsäsuhteisiin liittyviä tutkimusaineistoja. Tutkimushankkeessa syntyviä tutkimusaineistoja tallennetaan osin Luston museokokoelmiin.